

TISZÁNTUL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egyes évre 16 k.
Negyedévre 4 " "
Melyben háshoz hordva:
Egyes évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Melytől postán szállítva:
Egyes évre 24 kor.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vizsgál-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 205. szám. Nagyvárad. Péntek 1915 szeptember 10.

Bulgária bejelenti a háborút.

Bécs, szeptember 9. A „Südslavische Korrespondenz“ jelenti Szófiából: A „Narodna Prava“, a bolgár kormány lapja egy nyilatkozatot közöl a helyzetről, amely az összes politikai körökben a legragyobb feltűnést kelti és a legélénkebb kommentárok tárgya. A nyilatkozat így szól:

Amikor a békés megegyezés minden eszköze eredménytelen marad, az az állam, amely nemzeti önrendelkezési jogával élni akar, **kénytelen fegyveres erőhöz nyulni.** A bolgár közvélemény számára egyre világosabb lesz, hogy volt szövetségeseink semmiféle áron nem szűnnek meg a szerencsétlen Macedóniát szolgátságban tartani, mindaddig, **amíg Bulgária ereje meg nem mozdul.** A bolgár kormánynak, amely minden eszközt kimerített, még azt is, hogy az ántant hatalmak közvetlen beavatkozását kérje a Balkán hatalmak között való megegyezés elérése érdekében, nem marad egyéb hátra, mint az, hogy **biztos, hatásosabb eszközöket keressen** a bolgár nemzeti ideálok megvalósítására, amelyért ezek haltak meg.

Bulgár—szerb háboru előtt.

Szófia, szeptember 9. A félhivatalos Echo de Bulgarie jelenti Szalonikiból, hogy nagy szerb csapatok indultak a bolgár határra a stratégiai helyek megszállására.

Szerb csapatok indulnak a Duna felé.

Nis, szeptember 9. A szerb sajtóiroda hivatalosan megcáfolja, hogy a bolgár határon csapatokat vonnának össze. A katonai intézkedések a Duna mentén történnek, miután számolnak azzal az eshetőséggel, hogy a monarchia csapatai a közel jövőben forszírozni fogják a Dunát.

Románia nem mozgósít.

Zürich, szeptember 9. A „Neue Züricher Zeitung“ hágai értesülése szerint, a londoni román hadsereg mozgósításáról szóló hírt valótlannak jelenti ki.

A Dardanellák elestére tilos fogadni.

Krisztiánia, szeptember 9. (Saját tud.) Az angol kormány a Dardanellák elestére való minden fogadást megtiltotta, mivel a fogadási kvóta 90 ról 20 százalékra esett.

Németország átmenetelt kér Romániától.

Páris, szeptember 9. Busche bukaresti német követ Bratianunak barátságos hangú jegyzéket nyújtott át, amelynek célja az átmeneti vasuti forgalom kérdésének tisztázása.

Dubno eleste előtt.

Sajtószállítás, szept. 9. Tarnopolnál és Trembownál az oroszok erősítéseket kapván, heves harcokban megkísérelték a folyó nyugati partján frontunk áttörését, de eredménytelenül.

Böhm Ermolli serege átvette az ellen-séget a Lithva folyón orosz földön közel férközött Dubno várához.

Az oroszok a mocsaras terepen nem állhatnak ellen, kénytelenek lesznek a dubno—premierzi vasutvonalat feladni.

Dubno elesett.

A Tiszántul tudósítója jelenti, hogy Dubno várát elfoglaltuk.

Összeütközések a bulgár—görög határon.

Szófia, szept. 9. (Saját tud.) **A bulgár—görög határon összeütközések voltak a határőrök között. A szerb—görög határon az őrségeket megerősítették.**

Nikolajevics száműzetése.

Berlin, szeptember 9. (Saját tud.) Nikolajevicsnek kaukázusi alkirálylyá történt kinevezése olyan, mint a száműzetés. Az a tudat uralkodik a nép között, hogy a nagyherceg félretétele a дума tagokkal folytatott tárgyalások eredménye.

A keleti grófság bombázása.

Budapest, szeptember 9. (Saját tudósítónktól.) **A Reuter-ügynökség jelentése szerint a múlt éjjel három Zeppelin bombázta a keleti grófságokat. A bombázás következtében 15 ház elpusztult. Tíz ember meghalt, 43 megsebesült.**

A törökök sikerei.

Konstantinápoly, szept. 9. A nagy, főhadiszállítás jelenti:

Dardanella front.

Az anaforta szakaszon e hó 6-ról 7-re virradó éjjel a mertantepe axmak felé küldött felderítő oszlopaink behatoltak az ellenséges lövészárkokba és 2 gépfegyvert zsákmányoltunk felszereléssel együtt. Továbbá 15 munició ládát és 20 puskát. A gépfegyvereket most az ellenség ellen alkalmazzuk. **Tüzelésünkkel elpusztítottunk egy municióval meg- rakott angol kórház vonatot, melyen ennek következtében robbanás történt.** Az aribarni szakaszon semmi jelentős esemény.

A Sed il Bahr szakaszon ellenséges torpedó naszádok egy lekötött léghajó megfigyelés közben néhány percig lötték a jobb és balszárnyon levő állásainkat, de semmi említésre méltó kárt nem okoztak. Tenger-szorosi ütegeink szeptember 7-én elhalgattatták az ellenséges ütegeket, amelyek a balszárnyon levő állásainkat lötték. Ugyanezen ütegek Mostulimannál szétszórtak ellenséges csapatokat. A többi fronton semmi jelentős esemény. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Megölt képviselő.

Szófia, szeptember 9. (Saját tud.) Xautiban ismeretlen egyének megrohanták és revolverlövessel megölték Mehmed basa, szobrajnei képviselőt. A merénylet következtében a basa szolgája is megsebesült súlyosan. A gyilkosok elmenekültek.

Hivatalos jelentés Dubno elfoglalásáról.

Budapest, szeptember 9. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Wolchiniában támadásunk halad. Tegnap az orosz harc vonalat Olikától északra áttörtük. **Dubnót, a wolchিনিai várháromszög második várát bevettük.** Tegnap délután az osztrák lovasság bevonult a városba. A folyón felfelé fekvő várerődök birtokainkban vannak. Böhm-Ermolli tábornok serege a felső Ikváig és Novó-Alexsinien túl nyomult előre. A Trembavlától nyugatra fekvő területen a Szerethen előnyomult csapatokat majdnem mindenütt újra visszavertük. Itt tulerőben lévő ellenség ellen folytatott küzdelemben a német testőrzászlóaljnak Hon-Leu ezredes vezetése alatt különösen eredményesen avatkoztak be a harcba.

A Szereth alsó folyásánál és a Dnyeszter mellett aránylag csend uralkodott. A Novosziolka Oszinkova melletti hadállásokért tegnap jelentett ütközetekben a gyalogos harcban a Budermann altábornagy vezénylete alatt álló lovasságnak kiváló része volt. A Jasiolda vidéki osztrák-magyar csapatok egyes részei elfoglalták Michatin vidékét Rosanitól délre.

Szétvert olasz századok.

Olasz hadszíntér.

Budapest, szeptember 9. (Hivatalos.)

Az általános csend tart. A Studenback szakaszon csapataink elleneséges osztagokat vertek vissza tüzeléssel, amikor azok a Popena hadállásaink ellen tapogatózva előnyomultak.

Hasonlóképpen visszavertek két olasz századot a mely a Paralbo szakaszon fekvő egyik támpontunkat támadta meg. Több elleneséges járőrt, amint a Monte Ciadenist meg akarták mászni letoltunk. *Höfer.* (Min. eln. sajtóosztály.)

Nagy győzelem az Argonneokban.

Berlin, szeptember 9. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az Argonneokban tegnap Vion le Chautól északkeletre württembergi és lotharingiai ezredek támadásra törtek előre, rohanó gyalogságunk, melyet tüzéségünk derekasan támogatott 2 kilométer arevonal szélességben és 3—500 méternyi mélységben elfoglalta az elleneséges állásokat és több támaszpontot. Ezek között a franciák részéről sokat emlegetett Marie Teresia eredményét, 30 tisztet, 1999 főnyi legénységet elfogtunk. 48 géppuskát, 54 aknavetőt 1 revolverágyut zsákmányoltunk.

Tegnapelőttről tegnapra virradó éjjelen Londonban a dokkokra, a kikötőre bőségesen vetettünk robbantó- és gyújtóbombákat. A hatás kielégítő volt. Léghajóink lövetésük ellenére sértetlenül tértek vissza.

Német repülőrajok megtámadták Nancit.

Az oroszok nyomában.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadesoportja.

A Keleti tengertől az Olikától keletre fekvő területig nem történt lényeges változás.

A Jezici és Nyemen között az ellenség szívesen ellentáll. Csapataink közelednek a Skidelhez.

A Nyementől északra az ellenség a vere-séget azzal kerülte el, hogy visszavonult a Zelviarka mögé, melynek nyugati pontját már csak az utóvédei tartják. A hadesoport 3550 oroszot elfogott és 10 géppuskát zsákmányolt.

Lipót bajor herceg tábornagy hadesoportja.

Itt is elértük az elleneséges hátrvédekkel folytatott harcok közben több helyen a Zelviankát, Rosanától délre kiderőszakoltuk az átkelést a Rosanán. Osztrák magyar csapatok a Siebetől északkeletre elterülő erdőn át nyomulnak előre.

Mackensen tábornagy hadesoportja.

Chmsikuál elérta a Jasiolda északi partját. Észak-felé irányuló előnyomulásunkkal az elleneséget a Beresa Cartuska elhagyására kényszerítettük a Spirovskije tó és a Nysar Bug esatorna között további tért nyertünk.

Délkeleti hadszíntér.

Ostrovától délre a Szerethen át előre nyomult elleneséget északi szárnyára vetettük vissza. (Min. ein. sajtóosztály.)

London bombázása.

Berlin, szeptember 9. Szeptember 8-áról virradó éjjel tengerészeti lég-hajóink jó eredménnyel megtámadták a londoni Citi nyugati részét, továbbá nagy gyártelepeket Norwich mellett, valamint Middlesboroughi kikötőt és vasműveket, erős robbanásokat és számos tüzet figyeltünk meg. Elleneséges ütegek hevesen lőttek lég-hajóinkra. Mindegyik sértetlenül tért vissza. (A tengerészeti vezérkar főnöke.)

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedük, gramafonok eladása és javítása olesóárban. Hár különlegességek.

Népfölkelők bemutatató szemléje.

A m. kir. honvédelmi Miniszter ur 9000—915. eln. számú körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradi és idegen illetőségű: 1865 évtől 1872. évig bezárólag terjedő időközben született népfölkelésre kötelezettek bemutatató szemléje Nagyváradon a Lázár Vilmos-utca 3. sz. a. sorozó helyiségben (volt csendőriskola) 1915. évi szeptember hó 27. napjától október hó 6. napjáig terjedő időközben fog megtartatni a következő sorrendben:

1915. évi szeptember hó 27-én (Hétfőn) a nagyváradi illetőségű 1872. évi születésűek és az 1871. évi születésűek közül az A. kezdőbetűtől S.-ig bezárólag.

1915. évi szeptember 28-án (Kedden) a nagyváradi illetőségű 1871. évi születésűek Sz-től Z-ig az 1870. évi születésűek és az 1869. évi születésűek közül. A tól I-ig.

1915. évi szeptember hó 29-én (Szerdán) a nagyváradi illetőségű 1869. évi születésűek K-től Z-ig és az 1868. évi születésűek.

1915. szeptember 30-án (Csütörtökön) a nagyváradi illetőségű 1867. évi születésűek és az 1866. évi születésűek közül az A-tól K-ig bezárólag;

1915. évi október 1-én (Pénteken) a nagyváradi illetőségű 1866. évi születésűek L-től 7-ig és az 1865. évi születésűek.

1915. évi október 2-án (Szombaton) az idegen illetőségű 1872., 1871. évi születésűek és az 1870. évi születésűek A-tól C-ig;

1915. évi október 4-én (Hétfőn) az idegen illetőségű 1870. évi születésűek H-től Z-ig és az 1969. évi születésűek;

1915. évi október 5-én (Kedden) az idegen illetőségű 1868. és 1867. évi születésűek;

1915. évi október hó 6-án (Részán) az idegen illetőségű 1866. és 1865. évi születésűek, továbbá az eddigi népfölkelő bemutatató szemlééről bármilyen okból elmaradtak.

Felhívom ennél fogva az 1865—1872. évi születésű népfölkelésre kötelezettek, hogy a mindenkor reggel 8 órakor kezdődő bemutatató szemlén, tisztán és rendez tiszta öltözetben annál is inkább jelenjenek meg, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezetettek elő, s azonfelül az 1890. évi XXI. t.-c. 4. §-a értelmében katonai büntető eljárás útján egy hónaptól két évig terjedhető börtönnel fognak büntettetni.

Azon körülményt, hogy az illető egyén a honvédségben, hadseregben milyen rangot viselt, a birtokában levő tisztí kinevezési okmánnyal, végelbocsátó levéllel esetleg népfölkelési igazolványi könyvvel stb. a szemle alkalmával igazolni tartozik.

Az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére vonatkozó igényt a népfölkelő bemutatató szemlén kell érvényesíteni. — Az igényt a szemlebizottság elé állás alkalmával élő szóval kell bejelenteni, s egyúttal a tudományos képzettséget igazoló tanulmányi bizonyítványt is fel kell mutatni.

A karpaszomány viselésére igénnyel bír minden népfölkelő bemutatató szemlén fegyveres szolgálatra alkalmasnak talált 1865—1872. évi születésű népfölkelésre kötelezett egyén tekintet nélkül arra, hogy annak idején állott e már, és ha igen, mennyi ideig és mily minőségben katonai szolgálatban — aki igazolni tudja, hogy az egyévi önkéntességre jogosító tudományos képzettségnek birtokában van.

A megkívánt tudományos képzettséget bírja az, aki akár 1912. évi XXX. t.-c. végrehajtási utasításában felsorolt, akár pedig a régi véderőtörvények hatálya alatt jogosultságot nyújtott tanintézetek valamelyikét elvégezte, bármikor is szerevén meg a vonatkozó tanulmányi bizonyítványt.

Nagyvárad, 1915. szeptember hó 6.

Eleméry Ferenc,
katonai tanácsnok.

A rokkant katonákért.

A biharvármegyei főrokkantgyám felhívása.

A világháború következtében hős katonáink közül nagyon sokan vannak olyanok, akik a hazáért kifejtett hősi küzdelemben rokkantakká lettek. Ezek az emberek nem teljesen munkaképtelenek, egy kis jóakarattal életük fogytáig lehet biztosítani számukra a tisztességes kenyérkeresetet. A rokkantkatonák létfenntartásának biztosítására a kormány a Rokkant katonákat gyámolító és elhelyező országos bizottságot szervezte, melynek Biharvármegye területén Verner Kálmán árvaszéki elnök az elnöke.

Verner Kálmán agilis vezetése alatt most kezdi meg áldásdusnak ígérkező munkálkodását a biharvármegyei bizottság.

Tegnap ebben az ügyben Verner Kálmán Fráter Imrével, mint a Vörös-Kereszt ügyvezető alelnökével karöltve a következő felkérést intézték a járási főszolgabírákhoz:

Tekintetes Főszolgabíró ur!

Drága hazánk. — az édes mindnyájunkért folyó hősi küzdelemben, már most is, sajnos, igen sokan vannak olyanok, akik munkaképességüket teljesen, vagy részben elvesztették.

A teljesen munkaképtelenné váltakról és hozzátartozóikról segélyezés útján történik gondoskodás, de hogy a munkaképességüket részben elvesztők életkedvét megmentsük, a sorssal való megnyugvást előidézzük, azt csak úgy érhetjük el, hogy az ilyenek részére a mindent felejtő munkát biztosítjuk.

A féllábu, féllkaru hősokeket magokra nem hagyhatjuk. Ki kell őket a nekik megfelelő munkára képeztetnünk s annak utána ki kell előtük tárnunk a hivatalok, gyárak, üzletek ajtait, a föld megmunkálásában is helyet kell részükre biztosítanunk, mert sajnos — nagy számban levők munkateljesítményére államháztartási célból is szükségünk van, de meg az állam méltósága is megköveteli azt, hogy a haza védelmében rokkantá vált katonák ne szoruljanak kegyelem kenyére, hanem mód adassék nekik a tovább dolgozásra.

Ezen úgy az államot, mint a társadalmat is okvetlenül érintő hazafias cél szolgálataira alakult meg a Rokkant katonákat gyámolító és elhelyező hivatal Budapest, Andrássy ut 8 szám alatt.

Ezen hivatal a vármegyében megalakult megyei rokkant bizottság elnöke, a főrokkant gyámmal érintkezik közvetlenül, viszont a megyei bizottság a havonta ülést tartó járási bizottságok útján, (melynek elnöke a járási rokkant gyám s tagjai a járás községeiből jelentkező rokkant gyámok) intézi el az egyes rokkantak ügyeit.

A rokkant gyámok a rokkantakkal közvetlenül érintkeznek, azokról főleg azt fel kell tüntetnie, hogy mily tevékenységi körben lennének foglalkoztathatók, minő a családi viszonyuk, pontos nyilvántartást vezetnek és bár úgy a központ, mint a megyei bizottság is közvetlenül érintkezik az egyes uradalmak, ipartelemek s munkát adó egyesületekkel, a rokkant gyámok még az ilyen munkaadók felkutatásában is segédkeznek.

Nem az a cél, hogy szánalom, vagy könyörületből alkalmaztassanak munkára a rokkantak, hanem az, hogy saját gazdasági hátránya nélkül a nagyobb fizikai erőt nem igénylő munkára a csökkent munkaképességüket a gazdaság, gyár, intézet, kereskedelmi vállalat alkalmazza és hogy ezt megtehesse, a neki megfelelő munkára a rokkant kiképeztesék.

Hogy a központ, illetve vármegyei bizottság ezen fontos és hazafias feladatot megoldhassa, a járási bizottságoknak megalakítására van szükség. És mivel a rokkantak gyámolítása és elhelyezése a közigazgatás keretébe tartozó, épen ezért elsősorban teljes tisztelettel Tek. főszolgabíró urhoz fordulunk ezen kérelemmel, hogy legyen szíves járásában a rokkant katonákat gyámolító s elhelyező bizottságot megalakítani s annak elnökségét elvállalni.

A bizottság megalakítása mindazon községekből, hol rokkant katonák vannak, egy-egy rokkant gyám kijelölése útján történik. Rokkant gyámokul a jegyző, lelkész, tanító urak a legalkalmasabbak, bár lehet rokkant gyám valamelyik értelmes s jószívű előjáró tag, avagy nő is.

A járási bizottság megalakulásáról a jegyzőkönyvet, melyben mindjárt az is felsorolandó, hogy kik a rokkantak, mi volt eddigi foglalkozásuk, szükséges-e és mily irányban kiképeztetésük, minő családi állapotuk s mily munkára lennének alkalmazhatók, szíveskedjék legkésőbb e hó 20-ig a Rokkant katonák gyámolító és elhelyező vármegyei bizottság címére beküldeni, avagy ha (a mit nem remélünk) a járási bizottság elnökségét el nem vállalná, a megválasztandó elnökkel beküldetni.

A határidő betartását azért kérjük, hogy a gyámolítáera igen is reá szorult hősoke érdekében módunkban álljon az eljárást minél előbb folytatni.

Szíves intézkedéseiről értesítést kérve, tisztelettel maradunk:

Nagyvárad, 1915 szeptember 2-án.

Fráter Imre, Verner Kálmán,
a Vörös-Kereszt ügyvezető alelnöke, elnök

Ugyanilyen tartalmu felkérést intézték a vármegye birtokosaihoz, vállalataihoz is. A siker érdekében az akcióba belevonták a vezetőket az összes számottevő intézményeket is, melyeknek közreműködésével a siker még biztosabb alapra lesz fektetve.

CIPŐ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

* **Kolera ellen.** Fertőtlenítő anyagok ugy mint Creolin, Carbolsav, Carbol por Lysoform Kali szappan stb. Legolcsóbban beszerezhető Farkas István Apolló drogeriájában Rákocz-ut.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Mindennemű molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhető, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

Miklós nagyherceget elcsapták.

Budapest, szeptember 9. (M. T. I.) Miklós cár a nagyherceg-főparancsnokhoz a következő kéziratot intézte:

A háború kezdetén felsőbbrendű indító okok gátoltak meg abban, hogy szívem hajlamát követve, élére álljak a hadseregnek. Ezért biztam meg önt az összes szárazföldi és tengeri haderők felett való főparancsnoksággal. Fenséged az egész háború folyamán egész Oroszország szemeláttára rendíthetetlen hősiességet tanusított, amely minden orosz emberben mély bizalmat keltett és akiknek jókívánságai kísérték önt a hadiszerencse minden kikerülhetetlen változatában. A haza szolgálatának méltósága, amelyet Isten rám ruházott, indít engem arra, hogy ma, amikor az ellenség az ország belsőjébe hatolt, átvegyem a harctéren levő csapatok főparancsnokságát és sereggemmel együtt osztozzam a háború fáradalmaiban és sereggemmel együtt oltalmazzam az orosz földet az ellenség támadása ellen. A gondviselés útjai ismeretlenek, de kötelességem, óhajom megerősítenek ez elhatározásomban, amely az állam érdekének mérlegelésén alapszik. A nyugati fronton egyre inkább elharapódzó ellenséges invázió elsősorban azt követeli, hogy a katonai és polgári hatóságok valamennyiét a legintenzívebben összpontosítsuk és egyesítsük a hadseregparancsnokságot a kormányzás minden elemének általános tevékenységével, a mi figyelmünket elvonja a déli fronttól. A dolgok ez állásánál szükségét érzem az ön segítségének és tanácsainak déli frontunkon, **kinevezem önt a Kaukázus alkirályának és a vitéz kaukázusi hadsereg főparancsnokának.** A háborúban ki fejtett fáradozásaiért fenségednek mély hálámat és a haza háláját fejezem ki.

Miklós cár e hó 5-éről keltezett napiparancsot intézett a hadsereghez, amelynek ez a szövege:

Ma átvettem a harctéren operáló tengeri és szárazföldi egész fegyveres erő fölött való főparancsnokságot. Isten kegyelmében való szilárd hitben és a végső győzelemben való rendületlen reménykedéssei a végsőig teljesítjük szent kötelességünket a haza védelmére, és nem hozunk gyalázatot Oroszországra. Kelt a főhadiszálláson. Aláírás: Miklós.

A nagyherceg főhadparancsnok a következő napiparancsot adta ki:

Vitéz hadsereg és flotta! A legfőbb hadur, őfelsége a császár a mai napon maga vette át a főparancsnokságot. Meghajlok több mint egy év óta tanusított hősiességek előtt és legszívesebb meleg, őszinte elismerésemet fejezem ki nektek. Szilárdul hiszem, hogy most, amikor a cár maga, akinek fölesküdtetek, vezet benneteket, sohasem hallott hőstetteket fogtok véghez vinni. Remélem, hogy az Isten a mai naptól fogva kiválasztottjait mindenható, győzelmet hozó támogatásában fogja részesíteni. Aláírás: Miklós, főhadsegéd.

A cár mint fővezér.

Párisból jelenti a Havas-ügynökség: Miklós cár tegnap a következő táviratot intézte Poincaré elnökhöz:

— Amikor vitéz seregeim élére állok, lelki szükséglet számomra, hogy önnek legőszintébb óhajaimat kifejezzem, amelyeket Franciaország nagysága és dicső hadseregeinek győzelme iránt táplálok.

Az elnök a következő távirattal válaszolt:

— Tudom, hogy fenséged, amikor hősi hadseregének parancsnokságát személyesen veszi át, a szövetséges nemzetekre ráerőszakolt háborút a végleges győzelemig eré-

yesen kívánja folytatni. Franciaország nevében a legbensőbb jókívánásokat küldöm felségednek.

A stockholmi Sydsvenska Dagbladet pétervári tudósítója udvari körökből nyert információi alapján jelenti: Miklós cár, mielőtt a frontra utazott volna, magához kéréte az erre illetékes udvari funkcionáriusokat és átadta végrendeletét. Az udvar befentesei elmondták, hogy a cár és családja között igen megható bucsujelenet játszódott le. A cárnő és a cár gyermekei sirva álltak körül a cárt, aki hosszasan elbeszélgetett velük és a többek között ezt mondta:

— Én most a harctérre megyek, hogy seregim élére állva, magam is kihuzzam a kardot és megvédjem a hazát az ellenséggel szemben. Az Isten segítsen bennünket.

Alexandra cárnő sirva ölelte át urát, aki mindnyájukat megöskolta, majd dolgozó szobájába vonult vissza és alig egy óra múlva elutazott.

A lemergi hős temetése.

Az élte tavaszán a galíciai harctéren hősi halált halt ifj. Sztankovits József zászlós haló porait családja a messze idegenből haza szállította, hogy a hazai földben aludja örök álmát. A holttestet a nagyváradi esapatkórházban helyezték díszes ravatalra.

Az ifjú hőst szerdán délután temették óriási részvét mellett. A résztvevő közönség teljesen ellepte a kórház tágas udvarát és a kórház előtti utcát. Városunk előkelő közönsége is nagy számmal volt jelen. A katonai zenekar és a 70. gyalogezred diszszázada volt kirendelve a temetésre, amelyen a felső kereskedelmi iskola növendékei gyászszalagos lobogójával, a tanári kar vezetése alatt vett részt. Az elhunyt ugyanis az iskola növendéke volt.

A gyászszertartást dr. Csercsék Gusztáv katonai lelkész végezte segédlettel.

A beszénelés után dr. Csercsék Gusztáv lelkész remek beszédet mondott a fiatal hős koporsója felett.

A szép beszéd a következő volt:

Kedves Testvéreim!

Testvérünket, ki a haza oltárára áldozta ifju életét, most kísérik utolsó földi útjára. Ezembe jut ilyenkor az Üdvözítő mondása, mikor keserűségében e mély igazságot rejti szavakra fakad: Az ég madarainak van lakásuk, a mezők liliomáról van ki gondoskodják, csak az ember Fiának nincs hova lehajtsa fejét.

Igen, annak az Üdvözítőnek, aki majd 33 éven át rőtta saját teremtését, a világot, aki halottakat feltámasztott, vakoknak látást, a bönáknak járást adott, aki selyemágyon pihenhetett volna s királyi paloták ura lehetett volna, — nem volt, hova fejét lehajtsa. Megállunk egy pillanatra, megdobb a szívünk annyi keserűség láttára. Miért van ez így s nincs másképp? Miért szenved az igaz s miért nem vész el a gonosz?

Erre a kérdésre hadd feleljek az Üdvözítő szavaival, melyeket az emmauszi tanítványokhoz intézett.

A világ leggyalázatosabb büne, a nagypénteki keresztre feszítés után harmadnapra történt, hogy Jézus tanítványai közül kettő Jeruzsálemből Emmausz felé igyekszik nagy szomoruan. Hozzájuk szegődik az uton a feltámadt Jézus, akire azonban nem ismernek rá. Miért oly szomorú az arcotok? Kérde a Megváltó.

— Hát te vagy az egyedüli idegen a városban, ki nem tudod, hogy mik történetek? *Viszonozzák ók.*

— Mi történt, mondjátok!

— Nagy ember vala ő, Messiásnak,

Istenfiának vallá magát, az Isten országát ígérte nekünk s most — immár harmadnapja, hogy meghalt s országának vége. Mondják egynémely asszonyok, hogy feltámadt. Mi nem tudjuk, mitévők legyünk. Oh ti balga hitűek! Nem tudjátok, hogy az ember Fiának mindezeket el kellett szenvedni s csak úgy betárnia a dicsőségébe? És akkor végigmenve Mózesen s a többi prófétákon, bebizonyította, hogy Krisztus csak vére árán válthatta meg a világot s csak így támadhatott fel dicsőségesen.

Kedves Testvéreim! Ugyanesek Jézus szavaival fordulhatok felétek s kérdem: Hát nem tudjátok, hogy az ember Fiának meg kellett halnia, hogy az emberek éljenek s el ne veszzenek. Idagene! vagyok-e a magyar haza, az igazság hazájának Jeruzsálemben, szívében, kik nem tudjátok, hogy az igaz azért szenved s hal meg, hogy a haza, a nemzet, az igazság éljen és hogy gonoszság, igaztalanság, halál csak azért győz — egy időre — hogy az igazság annál dicsőbb legyen?!

Nem láttátok eléggé, hogy a nagypénteknek husvétvasárnapja, a rideg télnek enyhe tavasza, virágfakasztó május van?

Przemysl, Lemberg, a hetven sárosi falu a nemzet nagypéntekje volt. S ugyanezek virágfakasztó május havában a nemzet, az igazság husvétvasárnapjává lettek.

Testvérünk halála, igaz, fáj, nagyon fáj. De az ő halála a nemzet élete. A jutalom?

Nem marad el. Porhüvelyét átadjuk ma a földnek. De a lelke — nem lesz, nem lehet porrá. Az él — örökre él. Vele hasonlított ő Alkotójához, Istenhez. Az Isten képemása volt az ő lelke. Ha jól gondolkodt velé, örömmel karolta magához az Ur.

Mi csak nyomorult bérlői vagyunk az életnek, a léleknek, amely által én „én” vagyok s nem más. Ez az „én” az Istennek akar élni örökké. Adjuk át makulátlanul az Urnak ezt az örökségünket, mert az Ur adta, az Ur vette, legyen áldott neve érette. Imádkozzunk a megboldogult testvér lelkiüdvéért egy Miatyánkot.

Adj Uram örök nyugalmat neki s az örök világosság fényeskedjék neki. Amen.

A remek beszéd könyekig meghatotta a jelenlevők sokaságát.

Ezután a zenekar gyászindulójának hangjai mellett, ezrek sokaságától követve, megindult az impozáns gyászmenet a Rákóczi-uton át az ujjvárosi temetőbe.

A remek koszoruk özöne elborította a koporsót, melyen a következő felírás volt: „Ifj. Sztankovits József tart. hadapród. Meghalt 1915 június 23 án hősi halállal Krotoszinnál Galiciában. „Pro Patria” — Isten veled!”

Az elhunytat a Rulikovszky-temetőbe helyezték örök nyugalomra, a családi sírhelyen.

A sírhoz tüzték azt az egyszerű, hánthott fakeresztet, a melyet galíciai sírjától hoztak. A keresztet kis nemzeti és gyászfátyol jelzi a bajtársak kegyeletét.

A kivonult diszszázad dísztüzzel bucsuzott el a fiatal hőstől.

A koszoruk szalagjain a következő felírások voltak:

Feledhetetlen drága jó gyermekünknek — Bánatos Anyád és Apád. Sohasem feledünk drága hős testvérünk — Erzsike és Arthur. Józsi testvéremnek — Bánatos Picike, Tilda néni — Kató néni — Emékedet szeretettel őrzik. Álmodj rólunk édes jó testvérünk — Pici, Laci, Zoli és Gizike. A Réz-család — utolsó üdvözlötül. Janusheek Károly és családja — Tisztelete jeléül. Szeretünk jeléül — Pista, Vilma, Győző és Etelka. Utolsó üdvözlötül — Kramer család.

Biharmegyei takarékpénztár tisztikara — utolsó üdvözlötül. — Kedves Józsi öcsémnek — Kruglicz bácsi. Öszinte részvéttel — Farkas József és családja. Utolsó üdvözlötül — Mann Gyuláné. Szeretett öcsémnek — Pista bácsi, Zsuzsika néni. Magduska — Hited és Reményed volt jutalmad, de életedet kívánta a Haza oltalma. Szeretetünk jeléül hősünknek — Antal és Franciska. 101-ik gyalogezred — szeretett bajtársunknak.

A temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata a legnagyobb figyelemmel és pontossággal rendezte.

A Katholikus Kör a pápa szabadságáért.

A Kör választmányi ülése.

Rendkívül fontos és érdekes határozatot hozott a nagyváradi Katholikus Kör választmánya Kisasszony napján tartott ülésén.

Tudvalevőleg a temesvári Katholikus Kör átiratilag megkereste az összes kath. egyesületeket, foglaljanak állást amellett, hogy a mostani világháborút befejezendő béketárgyalások a pápa feltétlen és teljes szabadságát, melyet ma az olasz szabad. kömüvesség állandóan sért és veszélyeztet, minden időkre biztosítsák. — A nagyváradi Kath. Kör nemesak magáévé tette a temesvári határozatot, hanem módot keresett arra is, hogy a keresztény világnak ez az egyetemese óhaja Magyarországon megfelelő impozáns módon jusson kifejezésre. Megkeresi ennél fogva az Országos Katholikus Szövetséget és a Katholikus Népszövetséget, indítsanak ez irányban országos mozgalmat.

A gyülestről tudósításunk a következő:

Jelen voltak: dr. Karácsonyi János egyházi elnök, Grócz Béla nagyprépost, Brém Lőrinc kanonok, dr. Némethy Gyula, Imrik S. Zoltán, Száhlender Károly, Frankó Endre, dr. Hoványi Gyula, Tóth Imre, dr. Lestyán Endre, dr. Imrik Gusztáv, dr. Krüger Aladár, Karger Sándor, Justh Károly, Kelemen Kálmán, Sztarill Ferenc, M. Jánossy Aurél, Stark Gyula, Bőszörményi Géza, Oláry Gyula.

A temesvári átirat.

A választmányi ülés első tárgya a temesvári Katholikus Kör átirata volt, melyben azt a határozatot hozta, hogy a pápa szabadsága a bekövetkező béketárgyalások alkalmával nemzetközileg biztosíttassék s hasonló határozatok hozatala végett az ország összes katolikus egyesületeit megkeresi.

Dr. Karácsonyi János elnök hangsúlyozta, hogy a pápa szabadságának biztosítása nemzetközi érdek, ezt minden művelt ember kivált ma kénytelen belátni. A temesvári javaslatot elfogadásra ajánlja.

Dr. Krüger Aladár kifejtette, hogy a katolikusok állásfoglalásának impozánsnak, sullyal bírónak kell lennie, ez pedig csak akkor lehetséges, ha a temesvári határozat szellemében az egész magyar katolicizmus állást foglal és határozatát megfelelő formában juttatja az illetékes tényezőkhöz. Ez csak országos szervezkedés mellett lehetséges, melynek irányítására az Országos Katholikus Szövetség és a Katholikus Népszövetség hivatottak. Ezeket javasolja ilyen értelemben megkeresni.

Dr. Hoványi Gyula hozzászólása után a választmány a temesvári határozatot dr. Krü-

ger Aladár által javasolt pótlással elfogadta.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter tudomásul vette, hogy a kir. kath. jogakadémia a folyó tanévben is a Kath. Körben tartja előadásait.

Örömmel vette a Kör tudomásul, hogy Schuck Károly, a Kath. Kör agilis háznagya, őrnaggyá nevezetett ki. A választmány Schuch Károlyt előléptetése alkalmából üdvözölte.

Új tagokul felvétettek: Dr. Hoffmann Gyula kir. erdőfelügyelő, dr. Fráter Imre, Vlád Sándor, Topinka György, Kliegl Zsigmond, Magyar Ágoston, Peszeky Gergely, Glaczi Mihály, Grócz Béla ny. máv. hivatalnok, Pezderga Sándor, Tóth Kálmán.

Urbán Adolf meghalt.

Urbán Adolf a nagyváradi kir. ítélőtábla volt tanácselnöke, a Lipót rend lovagja hosszas gyengélkedés után e hó 6-án, életének 73-ik évében esendesen elhunyt Galsán. Vele egy nagy tudású büntető jogász, egy páratlanul emberszerető bíró szállt sírba, aki a bírói székben amint szigorú eréllyel, egy fenkölt lelkű ember nemes felháborodásával üldözte a megrögzött gonoszságot, annyira kegyelmes bíróját tudott lenni a bajba jutott szegény bűnösnek, akit a megtévelyedés, vagy életkörülményei sodortak bűnbe. Fajdalommal láttuk őt távozni körünkől, mikor nyugalomba vonult, mert senki sem volt, a ki ne szerette volna, a mindig derűs kedélyű előkelő öreg urat, a ki soha senkivel sem érezte magas állása előkelőségét, hanem egyforma fesztelenséggel érintkezett mindenkivel. Most visszatért újra körünkbe — holtan.

Holttestét családjára ide szállíttatta s temetése tegnap délután 4 órakor volt a vasuti pályaudvaron.

A temetési szertartást Imrik Zoltán c. kanonok, plebános végezte segédlettel s azután impozáns gyászmenet kísérte a halottat az olasz temetőbe, hol a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra.

A temetésen részt vettek a nagyváradi kir. ítélőtábla és a kir. törvényszék bírái testületileg, Rimler Károly polgármester, dr. Medvigy Gábor, dr. Fássy Lajos és az ügyvédi karból számosan és nagy gyászoló közönség.

A koporsót elborították a szebbnél szebb koszorúkkal. Ott pompáztak a koporsón a gyászoló család koszorúján kívül a Ritoók-család és a kir. ítélőtábla bíráinak koszorúja.

A díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. gálszécsi Ritoók Gézáné szül. behárfalvi Urbán Ella és leányai, Ella és Éva, továbbá özv. Czikan Jánosné szül. behárfalvi Urbán Julia az összes rokonság nevében is mélyen megilletődve tudatják, hogy a legforróbban szeretett atya, nagyatya, testvér, illetve rokon behárfalvi Urbán Adolf nyugalmazott kir. ítélőtáblai tanácselnök, Lipót Rend lovagja, hosszas gyengélkedés után Galsán, 1915. évi szeptember hó 6-ik napján, életének 73-ik évében esendesen elszenderedett. Temetése 1915. évi szeptember hó 9. napjának d. u. 4 órakor fog a róm. kath. vallás szertartása szerint a nagyváradi vasuti pályaudvarnál megtartatni és az olasz temetőben lévő családi sírhelyen örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent

mise áldozat folyó hó 10-én d. e. 9 órakor fog az olasz róm. kath. plebánia templomba az Egek Urának bemutatatni. Nagyvárad, 1915. szept. 9. Áldás és béke poraira!

Fráter Pál joghallgató hősi halála.

A nagyváradi jogakadémiának ismét gyásza van. Az ideiglenes Alma Mater falaira ismét felrepül a gyászlobogó, hogy hirdesse az akadémia gyászát. Fráter Pál IV. évet végzett joghallgató, a 101-ik gyalogezred hadapródja, az északi harctéren több mint négy hónapig tartott hősi harcok után megsebesülvén, a sebébe belehalt.

A fiatal, városunk társadalmában közszeretettel örvendett joghallgató halála igen tragikus körülmények közt következett be. Több mint négy hónapja, hogy fent harcolt az orosz hadszíntéren Böhme Ermolli lovasági tábornok hadseregesoportjában, míg a múlt héten egy támadás alkalmával két golyótól találva lábain megsebesült. Sebesülését megírta haza édes anyjának és levelében jelezte azt is, hogy egy pár nap múlva Váradra érkezik.

Annál lesújtóbb volt a távirat, melyet Fráter Pál édes anyja kedden délután kapott, melyben értesítette a katonai parancsnokság, hogy fájnak a sebé infiltálódván, vérmérgezést kapott s ennek következtében hősi halált halt.

Az egész uri társadalomban, de főképp a jogászság körében érthető részvétet keltett Fráter Pál hősi halála. Halálát özvegy édes anyján és a harctéren levő Kálmán bátyján kívül nagy kiterjedésű, előkelő családok gyászolják. Holttestét édes anyja exhumáltatni fogja és hazahozatja, hogy az édes honi földben aludja álmait.

Nem volt szabályszerű!

Párbaj a harctéren.

Egy szolgabíró, aki mint tartalékos főhadnagy küzd az olasz harctéren és egy géppuskás osztagnak a parancsnoka, a következő érdekes dolgot mondta el munkatársuainak.

— Három órai rettenetes gránát tűz után a századunkkal szembenálló olasz csapatok megmozdultak. Tudtuk, hogy rohamra jönnek, tehát nem lepett meg a talján vakmerőség. Az olasz armádia egyik legkiválóbb zászlóalja állott velünk szemben. Csupa tollas bezzaglierik voltak. Mikor már nekünk is meg kellett mozdulni és az ellenség fogadtatására kellett sietni, előbb még hatalmas gépfegyvertűzzel üdvözöltettem a rohanó tollasokat, aztán:

— Előre!

— Jobb kezemen kivont karddal, balban töltött revolverrel vezényeltem századomat rohamra. Mikor már 20 lépésre lehetünk az ellenségtől, egyszerre kiugrott az olaszok sorából egy magas, vékony alak. Egy szál kard volt nála. Olasz tiszt volt. És mintha valami pompás olasz vívóteremben lett volna, egyenesen elém ugrott. 8—10 lépésre lehetett tőlem és ott „állás“-t foglalt. Kifogástalan vívó állásban volt. Szabályszerű

testtartással hátra tett bal karral, benajlított térdrel kardját védőleg tartotta maga elé és várta a támadást. Szerencsétlen talján, ez valószínűleg meg volt bolondulva, vagy pedig fogalma sem volt a világháborúról. — Természetes, hogy nem bocsátkoztam bele a párbajba már csak azért sem, mert nem voltak segédeink, hanem egyszerűen elintéztem baltézettel a fontos ügyet. Egy jól irányított revolverlövessel leterítettem a vívómestert. Mikor az ütközet után összeszedtük a sebesülteket, ott volt köztük az olasz tiszt is. A köztűz helyen találkoztam vele. Nem volt súlyos sebé, de olyan szemrehányóan nézett reám, mintha azt mondogta volna:

— Nem volt szabályszerű. Ez a párbaj nem volt igazságos.

Szegény talján. Vajjon mit csinált volna, ha egy szalontai legénnyel találkozott volna. Vajjon a gyenge olasz penge megvédte volna a koponyáját a puska tüskés halálos csapásától?

Popp Illés egy juhász tolvaja. 2000 koronát lopott a debreceni vásáron. Mindent beismer a bűnös hajcsár.

A napokban megemlékeztünk, hogy a nagyváradi rendőrség elfogta Popp Illést, a Reisner Ábrahám ügyben körözött hajcsárt. Popp Illés a legmakacsabbul tagadta, hogy 6 lópta volna el a Reisner 12.000 koronáját. A nála levő 1400 koronát apai örökségnek mondta, de persze a rendőrség nem ült fel a mesének, hanem tovább folytatta a nyomozást. Később Popp maga is beismerte, hogy a nála talált pénz lopott pénz, azonban nem a Reisner pénzéből való, hanem egy juhásztól zsabelta el a debreceni vásáron.

Poppot Ehrlich Imre fogalmazó hallgatta ki újból és vette jegyzőkönyvbe Popp Illés vallomását. Popp Illés, alázatosan és bűnbánó hangon mondta el a lopás történetét, közben-közben még könny is tört elő a szeméből. Pedig már az ilyesmi nem nagy dolog nála, aki saját beismerése szerint is hatszor ült lopás miatt. Nagyon meg van illetődve, s Ehrlich fogalmazónak szinte harapófogóval kell kivenni belőle a lopás történetét.

A dolog úgy történt, hogy társával Lupuc Istvánnal marhákat hajtottak Nyirbögátra, ahonnan vonaton jöttek hazafelé, de Debrecenben a kisállomáson kiszálltak, s a vásártér felé tartottak. Azonban utközben a pálinkaméréseket látogatták sorba, úgy hogy teljesen leestek a lábukról s a vásártéren egy gyepes helyre dőltek le, s ott töltötték az éjszakát. Másnap újra a kocsimába jáltak; mert még felt a pénzükből, míg aztán Lupuc valahol el nem maradt tőle. Ugy délután 5—6 óra tájban egy kis kocsimába tért be Popp, amely a vásártér mellett fekszik. Letült egy asztalhoz, s egy porció pálinkát rendelt. Mellette egy másik asztalnál juhászemberek mulattak egy jól megcsinált vásár után. De hát a magyaroknál mulatság ritkán esik meg oivódás nélkül, így hát a juhász komák is összezördültek. Közben az egyiknek a pénzesládja véletlenül lehullott a földre.

Popp saszeme rögtön észrevette a tárca leesését, odaugrott, felkapta, s aztán uccu neki, vesd el magad, elszaladt a pénzzel. — Csak majd mikor biztonságban érezte magát, akkor nyitotta ki a tárcaát. Közel 2000 korona volt benne.

Azután visszatért Váradra, még pedig gyalog, beköborogta a vidéket, megfordult Belényesben, Magyarcsákén, Dusesden, míg végre Nagyváradra visszatérve a rendőrség elcsipte a jó madarat.

HIREK

*** Személyi hir.** Urbán Adolf, a városi közúti vasút igazgatója, tegnap óta városunkban időzik.

*** A római Collegium Germanicum megnyitása Innsbruckban.** A világ legelső róm. katolikus theologiai főiskolája: a Collegium Germanico Hungaricum, mely eddig Rómában működött s az olasz hadüzenet következtében feloszlott s tanárai elmenekültek, most újra megnyílik. Mint Münchenből jelentik, a főiskola az idén Innsbruckban fog működni s októbertől kezdve megkezdni működését.

*** Iskolafalvára begyűlt összeg.** A Várady István tanító kezdeményezésére a tanítók körében üdvös mozgalom indult meg, hogy a beiratások alkalmából a tanulók pár fillért fizessenek abból a célból, hogy az így begyűlt összegből felépítsék az elpusztított felvidéken Iskolafalvát. Az olasz róm. kath. iskola a nemes célra 15 K 76 fillért küldött be hozzánk, mint amely összeget a tanulóktól beszédtek. Az összeget rendeltetési helyére, a kir. tanfelügyelőhöz juttattuk.

*** Vizsgálat elrendelése a Belányi ügyben.** A kir. ügyészség „Nagyvárad város közönsége” cég tulajdonos sérelmére „Nagyvárad város villamos műve” cég alatt bejegyzett vállalatnál elkövetettnek mutatkozó hivatalból üldözendő büncselekmények tárgyában a hivatalból folyamatba tett nyomozást befejezte, s annak adatai alapján a vonatkozó nyomozati iratok és a lefoglalt bűnjelölések mellett Belányi Imre és Reichel Henrik ellen a nagyvárad kir. törvényszék vizsgálóbírójánál a vizsgálat elrendelését és lefolytatását indítványozta. Az indítvány a vonatkozó okok felsorolása mellett tüzetes megjelölését tartalmazza azon büncselekményeknek, amelyekre a kir. ügyészség a vizsgálat elrendelését kérte. A vizsgálat feladatává tételt a terheltek által hivatolt körülményeknek kiderítése és megállapítása is. Amennyiben pedig a vizsgálat folyamata alatt annak más tetten, vagy más egyén ellen való kiterjesztése is szükségesnek mutatkozik, az esetben az ez irányú sürgős vizsgálati cselekmények foganatosítása után fog a kir. ügyészség a vád kiterjesztésének kérdésében határozni.

*** Kérés a személyzet a bejelentő hivatalban.** A városi bejelentő hivattal kapcsolatban megirtuk, hogy egy háztulajdonos táviratát nem kézbesítették, sőt a városi bejelentő hivatal hivatalosan igazolta, hogy az illetőnek nincs bejelentett lakása. A bejelentési hivatalnál szerzett információ szerint a tévedés onnan keletkezett, hogy a bejelentő hivatal rendes közegeinek túlnyomó része hadba vonult s az őrjáts munkát nem győzik. Kiszegítőül néhány, a dolgokban még járatlan polgár segít ki, a kiktől nem is lehet kívánni, hogy teljes tájékozódással birjanak a be és kijelentések körüli teendőknél. — Ennek tudható be a tévedés. Az ilyen fontos dolgok körül megfelelő kiszegítőkről kellene a városnak gondoskodni.

*** Az elesett hősök sírhelyei.** Pár nappal ezelőtt megemlítettük, hogy a közönség körében méltó felháborodást keltett a város azon kegyetlen mulasztása, hogy a Rulikovszky temetőben nyugvó hősök sírja teljesen el van hanyagolva; gazlepi el a sírokat. Most már segített a katonaság ezen a kegyetlen állapoton, amennyiben katonákat vezényeltek ki a temetőbe, akik a sírokat megtisztogatták a gyomtól s a süppedő sírokat szépen felhantolták.

*** A Schmidt-cirkusz** tegnap esti előadását nagyszámu, intelligens közönség nézte végig. Sokat gyönyörködtek a cirkusz remek lovardájában, az idomított állatok ügyességében. A bohócok huncutságaikkal sok hangos kacajt váltottak ki a közönség körében. A sok érdekes szám után a közönség meglepéssel távozott.

*** Jótékonycélú hangverseny Debrecenben.** A debreceni Kath. Népszöv. Otthon szeptember 5 én tartotta II. „Háborus Estélyét” a hadiárvaik javára. Az estély, bár egész nap szakadt az eső, s az országos hírváravárt szónok: Pálffy Béla gyomai plebános a budapest—aradi vonalon vasárnap beálló hadimenetrend miatt lekészt — mégis elég jól sikerült. A hangverseny az „Egyetértés” szinfonikus zenekara nyitotta és zárta be. A jól betanult és ügyesen előadott számokat élvezte a szép számu közönség. Sztankay Dóri tájós szavallatával, Roldó József vidám magánjelenetével nagy sikert arattak. Nagy tapsal jutalmazta a közönség K. Dittrich Sarolta énekszámait, kit férje: Kemer Jenő karnagy kísért zongorán. Meglepő volt Tassy Kálmánka, a 10 éves debreceni csodagyermek ügyes hegedűjátéka. A kis vak fiúcska több száz dalt és sok nehéz darabot tud és azokat bámulatos átérzéssel, meglepő technikával interpretálja. A lekészt Pálffy Béla helyett a beszéd megtartására a vezetőség Csérnus Mihály róm. kath. segédlelkézt nyerte meg, aki tartalmas, lelkes, meggyőző hangon előadott beszédében azt fejtegette, mily sokkal vagyunk mi adósai a hadiárvaiknak, kiknek hős atyjuk — legnagyobb földi kincsük: életük feláldozásával — ami személy és vagyonsbiztonságunkat védték meg. A közönség nagy éljenzéssel jutalmazta a szép előadást és vidám hangulatban távozott a jól sikerült estélyről.

*** Zsidó hadifoglyok ünnepe.** A temesvári katonai parancsokság tegnap délután táviratban értesítette Nagyvárad város tanássát, hivatkozással a hadügyminiszter rendeletére, hogy ez izraelita ünnepek alkalmából az ezen valásbolli hadifoglyok szept. 8. este 6 órától, szept. 10. este 7 óráig, továbbá szept. 17 én szolgálat és minden munka alól felmentetnek. A többi vallásbeli hadifoglyok ünnepeire vonatkozólag külön rendelkezés fog tétetni.

*** Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe szerdán délelőtt Törös László pénzügyi számtiszt temetése a vasúti pályaudvarról. A temetésen megjelentek az elhunyt kartársai, a pénzügyigazgatóság tisztikara, valamint az elhunyt nagyszámu tisztelői és barátai. A temetést Sulyok István esperes végezte, mely után a koszoruk és szalagokkal borított koporsót feltették a négyes fogatu diszkocsira és megindult az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe ahol a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezték az elhunytat. A koszoruk feliratai a következők voltak: Egyetlen jó Lacim — sírva kísér sírodba édes Anyád. Édes Lacim szeretettel gondolunk mindég reád — Piri mamád, Irénke és Gedus. A legjobb barátok — Béla és Erzsike. Utolsó üdvözléttel — Kálmán és családja. Kedves unokaöcsénknek — Laci bácsi és Piroksa néni. Szeretett testvéröknek — Erzsike és Feri. A legkedvesebb barátok — Wesselényiék. Isten veled — Rózsika, Limnus és Margit. A legjobb barátok — utolsó üdvözléttel Géza és családja. Igaz részvét-

tel — Jellinek Ferenc. A nagyvárad sportegylet — régi hűséges tisztviselőjének. A magyar kir. Pénzügyigazgatóság és számvevő tisztikar — Utolsó üdvözléttel. A díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia temetkezési vállalata rendezte.

*** Betörés.** Vakmerő betörés történt tegnap délelőtt a szőlőhegyen. Sebestyén János, Mélyárok 10. szám alatt levő lakását látogatta meg az ismeretlen betörő, miután Sebestyén és leánya a vásárban voltak. A lakás ajtaját feltörve, hatolt be a szobákba s az ott levő ágy és rubaneműeket összepakolva — ellillant. Sebestyén leánya vette észre a lopást, amint a piacról hazatért s erről a rendőrségnek azonnal panaszt tett. A rendőrség keresi a tettest.

*** Államsegélyezettek figyelmébe.** Azokat az államsegélyezetteket, kiknek jelentkezési serszáma 5961 től 6170 ig terjed, értesitem, hogy fizetési könyvecskéik kiállítására megtörtént és így folyó évi szeptember 11-én (szombat) délelőtt 9 órakor az államsegélyező hivatalban (városháza földszint 30. sz.) a könyvecskéik átvétele végeztel jelentkezhetnek. Nagyvárad, 1915 szept. 8. Juricskay Barna, tanácsos.

*** Adományok Váradfalva javára.** Aldozatkészségüknek ismét igen szép tanujelét mutatták az elmekórház alkalmazottai. Puskó Péter konyhamészáros a felépítendő Váradfalva javára 27 korona 98 fillért gyűjtött az elmekórház alkalmazottai körében, mely összeget szerkesztőségünkbe juttatták. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk. Az adakozók névsora a következő: Katona Gusztávné 1 K, Jakabocz Berta 20 f, Magyar Erzsike 2 K, Ozsváth Zsuzsanna 1 K, Virág Róza 58 f, öz. Rákosi Jánosné 1 K, Nagy Eszter 1 K, György Janke 1 K, Boldizsár Imre 40 f, Orosz József 30 f, Hamza József 60, Fazekas Sándor 20 f, Bak János 1, Nagy Imre 40 f, Kovács János 40 f, Szarka Demeter 120 K, Mester József 1 K, Matter Franciska 1 K, Puskó Piroksa 1 K, Rallai Sándor 20 f, Fazekas Emma 50 f, Franciska Gratzl 50 f, Barabás Róza 50 f, Gresku Zsuzsanna 50 f, N. N. 3 K, Erdei Erzsike 1 K, Tamás Anna 80 f, Bajkó Mari 40 f, Szabó Irén 30 f, Bogye Karolin 50 f, Bajkó Erzsike 1 K, Barabás Eszti 50 f, Iván Szavéta 1 K, Puskó Péter 2 K. Összesen: 27 korona 98 fillér.

x Szeplő-májfolt ellen megbeszélhetetlen az YPO krém és szappan, mely letünteti a ránczokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

*** Hogyha megállnak a vonatok.** Az utasoknál főleg katonaságnál föltétlenül jó szolgálatot teszen konyak, rum, tea, kávé, kakao tabletták, huskonzervek, páinok, kondenzált tej és tejpor, csokoládé, szardínia, pisztráng, málnaszörp, citromszörp, valódi Domány-féle borok, kész kávé mely bármely háztartásban élvezhető 1 kgr. 3 Kor. 60 fill. Kicsinyben süveges, kocka és kristálycukor. Külön halkonzerv üzletem a napokban megnyílik, kapható u. m. Sóshering, osszé, fillé, bismark, rollmopsz, ruszli stb. stb. Téli tea-vásár megkezdődött. Kapható valódi lengyel gomba élvezet tőle a leves. Maggi leves kocka 10 drb. 45 fillér. 1 üveg Diana sósborszesz 56 fillér. Vigyázat! Ezen ajánlat Nagyváradon kizárólag Aszódi Mihály Kossuth utca Sas palota és Rákóczi-ut. Intézeteknek, katonáknak, kórházaknak, gazdaságnak, külön ajánlat. Telefoa sz. 635.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

*** Dussfalva község határában** 300 kis hold legelő bérbé adó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

Az élelmiszerek hatósági árai a nagyváradai piacon.

Nagyvárad város tanácsának az 1914. augusztus hó 5-én kelt 5600 B. M. számú körrendeleten alapuló határozatához képest és az ezzel nyert felhatalmazás folytán az élelmiszereknek a város területén az 1915. szeptember 10, 11 és 12-én követelhető árait az alábbiakban közlöm:

Tojás és tejneműek: 1 darab tojás 12 fillér, 1 liter tej 34 fillér, 1 liter tejjel 1 korona 40 fillér, 1 kiló vaj 5 korona 60 fillér, 1 kiló tehénturó 1 korona 30 fillér, 1 kiló juhturó 2 korona 40 fillér.

Zsir és szalonna: 1 kiló sertés zsír 5 korona 20 fillér, 1 kiló zsirszalonna 4 korona 90 fillér, 1 kiló hárj 5 korona 20 fillér.

Husfélék: 1 kiló marhahús 4 korona 80 fillér, 1 kiló borjúhús hátulja 5 korona, 1 kiló borjúhús eleje 4 korona 60 fillér, 1 kiló sertéshús 4 korona 76 f. 1 kiló növendék hús 4 korona 40 fillér.

Baromfi (élő): 1 pár csirke (rántani való) 3 korona, 1 pár csirke (sütni való) 5 korona, 1 pár ruca (hizott idej) 8—9 korona, 1 pár ruca (sovány) 6—7 korona, 1 pár liba (hizott idej) kilogrammonként 2 korona 80 fillér, 1 pár liba (sovány idej) 8—9 korona.

Zöldségek: 1 darab karalábé 6—10 fillér, 1 cs. sárga répa 8—16 fillér, 1 cs. petrezselyem 8—16 fillér, 1 kiló zöld bab 20 fillér, 1 kiló burgonya 20 fillér, 1 drb tök (főzni való) 10—20 fillér, 1 kiló vöröshagyma 54 fillér, 1 kiló foghagyma 1 korona, 1 kiló paradicsom 24 fillér, 1 drb fejeskáposzta 16—28 fillér, 1 cső csemege tengeri 6 fillér, 1 drb kelkáposzta 12—20 fillér.

Kenyér: 1 kiló fehér kenyér 64 fillér, 1 kiló barna kenyér 44 fillér, 1 drb vízes zsemle (5 dekás) 4 fillér.

A felsorolt élelmiszerek árának ennél magasabban való megszabása az 5600/1914. B. M. számú rendelet 1. §-ába ütköző kihágási eseménynek fog tekintetni s feljelentés esetén a rendelkezés megszegője ellen a kihágási eljárás meg fog indíttatni.

Az említett rendelet 4. §-a alapján a kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Tudomására hozom a vevőközönségnek, hogy azon árusító ellen, aki az előbb felsorolt élelmiszerek árait szeptember 10, 11 és 12-én az előbb megállapított áránál magasabb összegben szabja meg, a feljelentést a piacon szolgálatot teljesítő rendőrközegek bármelyikénél megteheti.

Nagyvárad, 1915. évi szept. 9-én.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

Legujabb táviratok.

A közeli béke.

Szofia, szept. 9. (Saját tud.) **Radoszlaow** nyilatkozatában, amit a bolgár képviselőkhöz intézett, kijelentette, hogy nyugaton a közeli béke jelei észlelhetők.

Wilson látogatása Lansingnál.

Washington szeptember 9. Wilson ma meglátogatta Lansing államtitkárát. A látogatásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Támadják Bulgáriát.

Budapest, szept. 9. (Saját tud.) A **Novoja Vremja** szerint hevesen támadják Bulgáriát, mert Oroszországot akkor árulta el mikor legnagyobb szükség lett volna rá.

Rendelkezik a cár.

Budapest, szeptember 9. (Saját tud.) Pétervárról jelentik: A cár nyolc tábornokot visszahelyezett állásába, akiket **Nikolajevics** a mazuri vereség után elcsapott. A Rjecs szerint az egész orosz haderőt átcsoportosítja.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Pénteken: Van-e babája? (B. bérletben)
Szombaton: Lili. (C. bérlet.)
Vasárnap délután: Leányvásár.
Vasárnap este: Zsuzsi kisasszony.

Van-e babája?

Lipót város disze, virága, a Vigszínház, ismét megajándékozta a magyar irodalmat egy újdonsággal, amely ékes tanúbizonysága mindenteljesen „nyugatos” izlés züllésének, a tisztesség és erkölcs szempontjáról mint elavult ócskaságokról immár nem is beszélve. A Gábor Andor által „magyar színre alkalmazott” bohózat haladást tulajdonképpen csak egy téren jelent: eddig ugyanis a Vigszínház malacságai hatást elsősorban női fehérneműekkel értek el, a hatásosnak szánt jelenetekben minél hiányosabb vetkezetben léptetvén fel a női szereplőket. A Van-e babája” ezt az „irodalmi és művészeti” hatást a férfi fehérneműektől várja, amennyiben a második felvonás végén a férfiak szaladgálnak összevissza könnyű magyarban. Hogy ebben micsoda irodalmi érték van, azt a Lipótváros tudná megmondani. Jóízű ember az ilyen ordináré trükk csak bosszant. Kacagás volt azért Nagyváradon is, és pedig amint észrevettük, leginkább az éretlen fiatalok részéről, melynek egy része kidülledt szemekkel és ragyogó arccal tanult a „Van-e babája” nem is kétértelmű, hanem egyértelmű mondásából és csak az orfeumban is csak éjfél tájt előadható jeleneteiből.

A darab meséje különben a körül forog, hogy egy vidékről a fővárosba került ur mindenáron ki akar rugni a hámból és ezt úgy véli legjobban elérhetőnek, hogy csak olyan férfinak adja a leányát, akinek kedvese van. Az a terve, hogy a leendő vejét ő választja el kedvesétől, ezen a réven megismerkedik a félvilági nőekkel és kirughat a hámból. Szerencsétlenségre a nő jelöltnek nincs kedvese, de hogy leendő apósának kedvét megnyerje, felkér egy kokottot, játssza a szerepet, mintha az ő kedvese volna. Ebből kerekedik aztán a bonyodalom, a kokottnál összetalálkozik minden szereplő, a harmadik felvonásban pedig minden kibonyolódik.

A mesében, mint látni tetszik, nincs semmi szellem, a párbeszédekben pedig arra van fektetve a főszűly, hogy a botrányos jelenetek megfelelő diskurzussal legyenek megborozva. Ha néha elvettve egy kis szellemesség feltelesillan, annál bizony az ember őszintén sajnálja, hogy ilyen szemétdombra került egy kis szellemi érték is.

Legjobban pedig azt a sok művészi igyekezetet sajnáljuk, melyet a szereplők alakításukba öntöttek. Mindenekelőtt E. Kovács Mariskáról kell megemlékeznünk, aki Tarján Biri, a kokott szerepében felülmúlhatatlan

művészettel játszott. Alakításánál tökéletesebbet kívánni sem lehet. Még a jó izlés határait is tudott ügyelni, ez pedig ennél a bohózatnál a lehetetlenséggel határos feladat. A „Van-e babája” izlésségének határai közt rendkívül sikerült **Sik Rezső** Porosz-lányija. Egészséges humora, pompás maszkja sok derűtséget okozott s a darab trágárságait igyekezett humorával legalább színpadilag valamennyire elviselhetővé tenni. **Tóth Elek** a szerelmes festő szerepében egyikét adta az ő ismert igen jó alakításainak. — **Varsa Gyula** az oroszán szelidítő szerepét játszotta eredeti, ötletes felfogással. E **Kovács Mariskával** a második felvonásban együtt játszott páros jelenete egyike volt a darab legsikerültebb jeleneteinek. Igen jók voltak **Leővey Leó**, **H. Kőrösi Juci**, **Farkas Pál**, **P. Pogány Janka** alakításai is.

V. Kovács Nusi kisebb naiva szerepet játszott volna, ha ugyan azt a keserves szárnypróbálgatást, amit bemutatott, egyáltalában játéknak lehet nevezni. Ilyen gyakorlatlan próbálkozással legfeljebb a színház iskolák vizsgálatainak szabad föllépni.

Az előadás általános menete az első felvonásban és a második felvonás elején nem volt elég gördülékeny. Nem kár érte.

Közönség a darab értékéhez képest dícséretesen csekély számmal.

—r.

A színházi bérlet. A Szigligeti-színház szerdán kezdte meg az idénybérletét, minthogy azonban több régi bérlet a kintzött határidőig nem ujtotta meg bérletét, bérelni páholyt, zsöllyét és körszéket még mindig lehet a színház titkári irodájában a hivatalos órák alatt.

A színház új táncmestere. Alföldy László, az országos híró debreceni táncatanár fia, aki Berlinben szerezte oklevelét, most Nagyváradon előkelő nivóju táncanfolyamot nyit. A fiatal táncatanár, a ki egyike a külföldön is ismert legjelesebb koreográfusoknak és maga is számos táncot komponált már, táncmestere lesz a Szigligeti-színháznak, ahol a csoport és ballet táncokat fogja tanítani. — Alföldy László a színház egyik legközelebbi kabaréestéjén mutatkozik be a nagyváradai közönségnek.

A Leányvásár vasárnap délután. Vasárnap délután új szereposztással a Leányvásár című közkedvelt operettet tűzte műsorára a színház.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztalya.

25720—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 98100—1915—VI számú leirata folytán közhírré teszem, hogy a hadügy-miniszter urnak folyó hó 14-én 67083. szám alatt kelt rendelete értelmében a hadifoglyok kiadásának egyszerűsítése és az eljárás gyorsítása céljából a hadifoglyoknak gazdasági munkára való engedélyezése iránti kérvényeket folyó évi szeptember hó 1-től kezdve úgy a közönségnek mint a magánosoknak — tekintet nélkül a kérelmezett hadifoglyok számára közvellenül a pozsonyi I. számú cs. és kir. katonai parancsnoksághoz kell intézni.

Nagyvárad, 1915. szeptember 4.

ELEMÉRY FERENCZ
katonai ügyi tanácsnok.

Hirdetmény.

A. m. kir. miniszterelnök ur ó Nagyméltóságának 4341/M. E. res. számú körrendelete értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a Csonkított és Béna katonákat Gondozó bizottság útján a m. kir. miniszterelnök ur utókezelő gyógyintézeteket, mesterséges testrészeket előállító műhelyeket és rokkant iskolákat szervezett a háboru folyamán sérülés következtében keresetkéességükben szenvedett katonák érdekében.

Az utókezelő gyógyintézetek célja, hogy azoknak a hadisérülteknek egészsége, kik a rendes kórházi kezelés után bénán maradtak sebészeti utókezeléssel, vagyis javító műtétekkel, gyógytornával és gyógyfürdőkkel helyreállítsák és újból keresetképesé tétessenek. A mesterséges testrészeket előállító műhelyek célja, hogy azok a katonák, kik a háboruban szenvedett sebesülés következtében, vagy katonai szolgálat alatt a háboruban más módon valamelyik testrészüket elvesztették, mesterséges testrésszel láttassanak el. Az oktatási intézetek célja, hogy mindazok, kiknek a háboru következtében beállott bénaságuk, vagy csonkaságuk folytán a polgári életben eddigi foglalkozásuk mellett megélhetésük biztosítva nincs, olyan pályára képzettséget ki, vagy olyan kiképzést nyerjenek, mellyel testi fogyatkozásuk mellett is keresetképesek maradnak.

Ujabbán a csonkult és béna katonák a hadsereg kötelékéből való végleges elbocsátásuk előtt utókezelő gyógyintézetekbe beutaltatnak, mesterséges testrészekkel (műláb, munkára is alkalmas műkezek és hozzájuk idomuló szerszámok stb. ellátatnak és a reászoruló gyakorlati oktatásban részesítesse nek. A háboru kitörésétől kezdve jó ideig azonban végleges elbocsátások történtek utókezelés, mesterséges testrészt adása és gyakorlati oktatásban való részesítés nélkül is, úgy a közégeknek, mint az illető egyéneknek nagy érdeke, hogy az utóbbi módon elbocsátottak is részesüljenek azokban a jótéteményekben, melyeket az utóbb megérültek élveznek.

Sokszor csekély fájdalommal egybekötött, vagy éppen fájdalommentes javító sebészeti műtét, gyógytorna és gyógyfürdők által a béna teljesen visszanyerheti illető testrészének hasznavehetőségét, teljesen egészséges emberré válhat. — Műláb alkalmazásával még az is mankó nélkül mehet és dolgozhat, kiknek mindkét lábát levágták. — A műkezssel s különösen az ehhez idomuló szerszámokkal és eszközökkel, különösen a mezőgazda, és az iparos, a legtöbb esetben folytatni képes korábbi mesterségét. A rokkant iskolában elsősorban arra tanítják a sérültet, hogy csonkasága és benuháza dacára is képes legyen korábbi foglalkozását folytatni, hogy ha pedig ez egyáltalában nem lenne lehető, a sérültet megtanítják olyan új foglalkozásra, melyet csonkasága és benuháza dacára is űzni képes. Például azt a földművest, aki mindkét lábát tövében elvesztette, megtanítják cipészre, vagy szabóságra, stb. Az ebben a háboruban megsérültek és a katonaság által már végleg elbocsátottak a fenti jótéteményekben egészen ingyenesen részesülhetnek, ha mielőbb jelentkeznek. A háboru befejezte után jelentkezők már nem lesznek figyelembe vehetők.

Felhívom tehát ezért a Nagyvárád város területén tartózkodó a hadsereg kötelékéből végleg elbocsátott csonkult és béna katonákat, hogy orvosi utókezelésre, mesterséges testrészt alkalmazásra, illetve rokkant iskolában való tanulásra az általam e célra kijelölt szervnél: Nagyvárád város tisztifőorvosi hivatalánál (Városház rendőrségi szárny) saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek.

Nagyvárád, 1915. augusztus 30.

Rimler Károly,
polgármester.

Nagyvárád város tanácsa katonai ügyosztálya
25946—1915 szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 12506—1915 Eln. számú távirata alapján közlöm, hogy a cséplő gépészek és fűtők szabadsága folyó szeptember hó 30-ig és a motorkezelő gépészek szabadsága pedig folyó év november hó 30-ig meghosszabbított.

Nagyvárád, 1915. szeptember 7.

Eleméry Ferencz
katonai ügyi tanácsnok.

Kiadó lakások és üzlethelyiségek.

Öt szobából és hozzátartozó mellékhelyiségekből álló utcai emeleti lakrész f. évi nov. 1-től Rimanóczy u. 4. sz. házban; három szoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből álló utcai emeleti lakrész **azonnal** Rimanóczy-u. 4. sz. házban; a Hungária étkező helyiségei **azonnal** Rimanóczy-utca 4. sz. házban; egy garcon két szobából álló lakrész **azonnal** a Ritoók Zsigmond-u. 13. sz. házban; egy nagy istálló f. évi november 1-től a Ritoók Zsigmond-u. 13. sz. házban; két utcai szoba, konyha és kamarából álló emeleti lakrész **azonnal** Smetka György-u. 1. sz. házban; két utcai szoba, konyha és kamarából álló földszinti és egy udvari szoba, konyha és kamarából álló lakrészek f. évi november 1-től a Smetka György-u. 1. sz. házban; két udvari szoba, előfűrdőszoba, konyha és kamarából álló emeleti lakrész **azonnal** a Széles-u. 44/46. sz. házban; egy szoba és konyhából álló pinclakás **azonnal** a Széles u. 44/46. sz. házban; egy üzlethelyiség **azonnal** a Széles-u. 44/46. sz. házban; a „Szabadság” kávéház **azonnal** a Széles-u. 44/46. sz. házban; egy üzlethelyiség **azonnal** a Hódossy Miklós-u. 26. sz. házban; egy udvari szoba, konyha, kamarából álló lakrész **azonnal** a Hódossy Miklós-u. 26. sz. házban; két egy szoba és konyhából álló utcai és egy szoba és konyhából álló udvari lakrészek **azonnal** a Hódossy Miklós-u. 16. sz. házban; egy utcai szoba és konyhából álló lakrész **azonnal** a Hódossy Miklós-u. 1. sz. házban; több egy szoba és konyhából álló lakrészek **azonnal** Gyár-utca 33. sz. a. házban. Értekezhetni lehet:

Pallay Lajos ügyvédi irodájában
Szaniszló-utca 9. szám.

SCHMIEDT CIRKUSZ

a Nagypiactéren.

Minden este nagy előadás
elsőrangú világvárosi műsorral.
Nemes fajlovak! Diszruhák! Vad állatok!

Minden szám egy sláger!

Jegyek elővételben a Hegedűs hírlap-irodában. Telefon 1301. szám.

:: Bővebbet a falragaszokon. ::

15471—1915. szám.

Hirdetmény.

Az 1916. évre érvényes legtöbb állami adót fizetők névjegyzékének összeállítására illetve kiegészítésére a városi adóhivatal által adómenként összeállított kimutatás az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-a értelmében f. év szeptember hó 10-től bezárólag 18-ig terjedő 8 napig közzeszlőre a polgármesteri hivatalban kitétetik.

Erről az érdekelteket oly felhívással értesítem, hogy a névjegyzék elleni felszólásláikait a fentebb kitétetett határidő alatt szóval vagy írásban megtehetik.

Figyelmeztetem azokat az érdekelteket, kik a fentebb hivatolt törvény 26. §-ában foglalt kedvezményt (egyenes állami adójuk kétszeres számításba vételét) igénybe venni óhajtják, hogy az 1886. évi XXI. t. c. 27. §-a értelmében az igazoló választmány élésének (1915. évi szeptember 25-én) tartama alatt szóval vagy írásban kérelmezzék és jogosultságukat igazolják, mert ellenkező esetben az adó kétszeres számításba vételének kedvezményétől elesnek.

Nagyvárád, 1915. szeptember 4.

Rimler Károly,
polgármester.

Nagyvárád város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izsó-lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendezés, rálízetés nélkül házhoz szállítjuk.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

vilámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.